

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Loudovou v právní věci

žalobkyně: **X. X.**, narozená dne X
bytem X
zastoupena advokátem JUDr. Lubomírem Müllerem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25/1292, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 7. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 28. 7. 2025, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky proti prvostupňovému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 19. 5. 2025, č. III, č. j. X, byla pro nesplnění podmínek § 5 odst. 1 zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ocenění účastníků národního boje“), zamítnuta žádost žalobkyně o zvláštní příspěvek ke starobnímu důchodu.

II. Žalobní body

2. Žalobkyně zdůraznila, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2024, sp. zn. Nt 2503/2024, ve znění usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2025, č. j. 10 To 104/2024-172, byla podle § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudní rehabilitaci“), vyslovena její účast na soudní rehabilitaci ve vztahu k zbavení osobní svobody od X do X.
3. Žalovaná příplatek žalobkyni odmítla z toho důvodu, že *„zvláštní příspěvek k důchodu je v tomto případě podmíněn skutečností, že žadatel byl (po stanovenou dobu, resp. za dalších podmínek) zbaven osobní svobody jednoznačně specifikovaným způsobem, a to že byl umístěn ve vazbě nebo vykonával trest odnětí svobody“*, přitom odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, a na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 1995, sp. zn. Tzn 7/95, ve věci F. O.
4. Žalobkyně poukázala na rozdíly od situace řešené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, kdy zemřelý manžel žalobkyně J. Š. byl rehabilitován, neboť byl jako dítě násilně vysídlen ze svého domova; předmětem rehabilitace byl akt násilného vysídlení, nikoli následné zbavení osobní svobody v nějakém specificky stanoveném období, takže ani nebylo z čeho příplatek k důchodu vypočítat. Žalobkyně naproti tomu byla prokazatelně zbavena osobní svobody násilnou internací, a to v přesně vymezeném období.
5. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 1995, sp. zn. Tzn 7/95 ve věci F. O., osoba, která se ukrývala před zatčením, nebyla nezákonně zbavena osobní svobody ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci. Žalobkyně se však oproti F. O. nikde neskrývala, byla násilně zbavena osobní svobody a byla rehabilitována podle § 33 odst. 2 cit. zákona, což doložila příslušnými soudními rozhodnutími.
6. Nárok na zvláštní příspěvek k důchodu mají osoby nezákonně zbavené osobní svobody vazbou, výkonem trestu, zařazením do tábora nucených prací, do pracovního útvaru, do vojenského tábora nucených prací či centralizačního kláštera. V případě žalobkyně šlo o nezákonnou internaci, která neměla naprosto žádný právní podklad. Proto byla vyslovena její účast na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci. Toto ustanovení se užije obdobně k rehabilitaci a odškodnění osob nezákonně zbavených osobní svobody. Z toho je zřejmé, že žalobkyně jakožto rehabilitovaná osoba má právo na zvláštní příspěvek k důchodu stejně jako ti, kdo byli nezákonně ve vazbě, výkonu trestu, táborech nucených prací, pracovních útvarech, vojenských táborech nucených prací či centralizačních kláštorech.
7. Podle nálezu ze dne 12. 3. 2001 sp. zn. II. ÚS 187/2000: *„Záměrům rehabilitace nelze bránit pozitivněprávním dogmatismem při výkladu právních norem. Ustanovení rehabilitačních předpisů je právě s ohledem na jejich smysl a účel zapotřebí interpretovat extenzivně ve prospěch postižených osob. Na rozdíl od restitucí majetku takový výklad nemůže vést k*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nepřípustným zásahům do práv jiných osob.“ Podle nálezu ze dne 2. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 605/03: „Účel a smysl právních předpisů není možné hledat pouze ve slovech a větech toho kterého předpisu, ve kterém jsou vždy také přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy. Lze říci, že tyto zásady platí tím spíše v řízeních, ve kterých dochází k aplikaci zákonů, kterými se demokratický právní stát snaží reagovat na křivdy vzniklé za minulého nedemokratického režimu, jenž byl zákonem č. 198/1993 Sb. ... označen za zločinný, nelegitimní a zavrženíhodný.“ Podle nálezu ze dne 1. 12. 2005, sp. zn. II. ÚS 290/05: „Ústavní soud pouze poukazuje na svoji judikaturu, týkající se problematiky rehabilitací a restitucí, podle níž ne vždy lze napravit všechny křivdy způsobené za minulého režimu. O to více však musí trvat na tom, aby v případech, kdy náprava nespravedlivých nebo nezákonných rozhodnutí v současné době ještě možná je, byla orgány k tomu povolány učiněna.“ Podle nálezu ze dne 28. 6. 2007 sp. zn. I. ÚS 712/05: „Pro odstranění jakýchkoli pochybností Ústavní soud konstatuje, že vzhledem ke specifické povaze předmětné věci je třeba, při jejím posuzování, ctít účel a smysl zákonů č. 119/1990 Sb. a č. 261/2001 Sb., které měly především za cíl nápravu křivd způsobených předchozím režimem.“ Podle nálezu ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07: „Projevem právního formalismu ba až cynismu – zejména v kontextu snahy o odčinění křivd páchaných předchozím režimem – je to, pokud je jednotlivec sice fakticky uznán za politického vězně, avšak vzápětí je mu toto postavení odňato, neboť nesplňuje podmínky legislativní zkratky, politický vězeň podle příslušného zákona.“ Obdobně viz nálezy ze dne 26. 2. 2008, sp. zn. I. ÚS 1916/07. Podle nálezu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. I. ÚS 819/15, demokratický režim by neměl ke křivdě vytvořené nedemokratickým režimem přidávat křivdu další; soudy nemohou zklamat legitimní očekávání ve vztahu k poškozeným.

8. Žalobkyně zdůraznila, že stupeň represe byl pro ni zdrcující, neboť během její internace byl dne X popraven její otec (odsuzující rozsudek pak byl v roce X zrušen) a internaci musela snášet v nezdravém prostředí, přičemž část doby byla oddělena i od své matky, když ta byla ve vyšetřovací vazbě ve věznici v Praze-Ruzyni.
9. V replice pak žalobkyně poukázala na to, že žalovaná tvrdí, že není se žalobkyní ve sporu o záměr dotčených úprav, resp. samotný cíl odškodnění, a že odmítá dogmaticky gramatický výklad zákona ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07, nicméně to fakticky svými rozhodnutími popírá, když nárok žalobkyně odmítá.
10. Žalobkyně poukázala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, podle nichž náleží tento příplatek za celé období nezákonného zbavení osobní svobody, a to bez kladení dalších podmínek (rozsudky ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006-49, ze dne 25. 4. 2007, č. j. 6 Ads 80/2006-39, ze dne 26. 7. 2007, č. j. 6 Ads 121/2006-42, ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 7/2007-36).

III. Vyjádření žalované

11. Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že není se žalobkyní ve sporu o samotný cíl odškodnění. Žalovaná odkázala na nálezy Ústavního soudu ze dne 26. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 2366/07, a jeho závěry, že pro naplnění účelu rehabilitačních předpisů v maximální možné míře skutečně musí teleologický přístup k výkladu práva převážit nad výkladem čistě dogmaticky gramatickým. Nicméně je stále nutné rozlišovat materiální výklad a chápání práva a na straně druhé výklad nepřipustně extenzivní. Zakonodárce v rámci rehabilitačních předpisů zcela jistě nemohl zamýšlet ani aspirovat na všeobjímající

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nápravu veškerých křivd spáchaných v minulosti, třebaže následky těchto křivd mají negativní důsledky přetrvávající i do současnosti.

12. Není v možnostech žalované, aby právní předpisy jakožto správní orgán vykládala a aplikovala na základě historicko-teleologického výkladu, tedy jinými slovy ve smyslu přirozeného (nadpozitivního) práva. Tuto úlohu zastává Ústavní soud a žalovaná si nemůže dovolit podobnou ingerenci vůči moci výkonné, neboť z jejího postavení a úloh svěřených systémem státní moci pro ni platí toliko ústavní normativ vázanosti státní správy zákony (čl. 2 odst. 3 Ústavy, čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).
13. Ústavní soud v usnesení ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. II. ÚS 3104/12, jasně vyslovil, že nelze zcela přehlížet kritéria stanovená zákonem o soudní rehabilitaci k přiznání nároku na odškodnění, přičemž z preambule předpisu, jakož i jeho základních ustanovení, lze vysledovat, že poškozenou osobou je primárně osoba odsouzená za blíže vymezené protiprávní činy v pevně stanoveném rozhodném období. Ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci pak představuje jistou modifikaci požadavku existence pravomocného odsuzujícího rozsudku, když umožňuje přiznat účastenství na soudní rehabilitaci i těm osobám, které byly nezákonně zbaveny osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 zákona o soudní rehabilitaci v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, i když nebylo zahájeno trestní stíhání, pokud nedošlo k plnému odškodnění podle dříve platných předpisů. Odlišné pojetí účasti na soudní rehabilitaci dle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci by vedlo k derivaci a apropriaci represe z poškozeného na toho, vůči němuž nebyla cíleně uplatňována, byť k jisté újmě v příčinné souvislosti s omezením osobní svobody poškozeného mohlo dojít. Dané ustanovení cílí toliko na ty, osoby, vůči kterým byla represe namířena přímo, tj. proti těm, kteří byli ze spáchání předmětných deliktů podezřelí a byli na svém majetku či osobní svobodě omezeni, tj. nedopadá na případy, kdy osoba blízká poškozenému utrpěla v souvislosti s represí proti němu újmu, *expressis verbis*, na ty případy, kdy souvislost s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 zákona o soudní rehabilitaci v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 je spatřována v činech nebo v hodnocení jiného a odvozována od nich. Dle Ústavního soudu nelze „souvislostí“ rozumět jakoukoli, byť i sebemenší souvislost, nýbrž pouze souvislost mezi určitým jednáním stíhaného a jeho pronásledováním projevujícím se v konkrétní formě, a nikoli tedy souvislost mezi jednáním a stíháním jedné osoby na jedné straně a důsledky z toho vyplývajícími pro druhé osoby na straně druhé.
14. Samotná soudní rehabilitace žalobkyně bez dalšího nezakládá nárok na zvláštní příspěvek ke starobnímu důchodu ve smyslu zákona o ocenění účastníků národního boje. Tuto konstrukci podporuje také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, podle kterého z rehabilitačního rozhodnutí automaticky žádné nároky na příplatek k důchodu či jinou formu odškodnění neplynou, existence rehabilitačního rozhodnutí tedy nezbavuje správní orgán ani soud ve správním soudnictví povinnosti posoudit, jestli jsou podmínky pro vznik takových nároků splněny. Žalobkyně nenabízí jediný validní právní argument, jímž by zjevnou absenci podmínek pro přiznání požadovaných plnění překlenula a opodstatnila (za takový není pak možné považovat *de facto* pokyn k oproštění se od pozitivní právní úpravy), respektive který by svědčil pro to, že v podstatě každému, kdo je účasten soudní rehabilitace (§ 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci), automaticky náleží příplatky a příspěvky.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

15. Interpretovat zákon proti jeho smyslu, popř. vytrhávat jednotlivá ustanovení z kontextu celého zákonného předpisu, nelze ospravedlnit ani výkladem *in favorem rehabilitationis*, o to více s přihlédnutím k věku žalobkyně v době, kdy byla násilně internována. Odškodnění v oblasti důchodového zabezpečení mělo primárně sloužit k tomu, aby nebyla daná osoba znevýhodněna oproti jiným poživatelům dávek důchodového pojištění v důsledku toho, že jí bylo znemožněno pracovat, tj. má jít o nahrazení újmy, která se daným osobám stala, oproti stavu, pokud by vůči nim nebylo postupováno s principy demokratické společnosti. Pokud by bylo účelem zákona postavit vystěhování z domova na roveň výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody, bylo by zcela nadbytečné uvádět například i tábory nucených prací, neboť pobyt v nich byl nepochybně výraznějším zásahem do osobní svobody než vystěhování.
16. K namítanému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 30. 9. 2024, č. j. 64 Ad 9/2024-43, uvedla, že žalovaná žádost o příplatek k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. nejprve zamítla z důvodu, že šlo o odsouzení za trestný čin, který nebyl coby rehabilitovatelný obsažen v § 2 odst. 1 písm. d) zákona o soudní rehabilitaci.; přezkumné řízení soudní o zamítnutí žádosti o přiznání příplatku k důchodu pro nesplnění podmínek normovaných v § 25 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci nicméně stále probíhá.
17. Žalovaná dodala, že rozhodnutím ze dne 26. 9. 2025, č. j. X, přiznala žalobkyni příplatek k důchodu podle § 1 odst. 2 nařízení č. 622/2004 Sb., a to za dobu od X do X (věznění otce žalobkyně).

IV. Obsah správního spisu

18. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 18. 11. 2024, sp. zn. Nt 2503/2024, bylo rozhodnuto, že žalobkyně je účastna soudní rehabilitace ve vztahu k nezákonnému zbavení osobní svobody v období od X do X, a to na základě aplikace ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci. Vrchní soud v Praze dne 15. 1. 2025 vydal usnesení, kterým zamítl stížnost státního zástupce proti citovanému usnesení v souladu s § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu (pro opožděnost).
19. Žalobkyně posléze podala dne 7. 2. 2025 u žalované žádost o zvláštní příspěvek k důchodu podle § 5 odst. 1 zákona o ocenění účastníků národního boje.
20. Prvostupňovým rozhodnutím č. III ze dne 19. 5. 2025 žalovaná žádost žalobkyně pro nesplnění zákonných podmínek zamítla.
21. Proti tomuto rozhodnutí žalobkyně podala námitky, ze znění ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ocenění účastníků národního boje je podle jejího názoru zřejmé, že nárok na zvláštní příspěvek k důchodu mají osoby nezákonně zbavené osobní svobody vazbou, výkonem trestu, zařazením do tábora nucených prací, do pracovního útvaru, do vojenského tábora nucených prací či centralizačního kláštera. V případě žalobkyně šlo o nezákonnou internaci, která neměla naprosto žádný právní podklad. Proto byla vyslovena její účast na soudní rehabilitaci podle § 33 odst. 3 zákona o soudní rehabilitaci. Podle názoru žalobkyně toto ustanovení „se užije obdobně k rehabilitaci a odškodnění osob

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

nezákonně zbavených osobní svobody“. Jako rehabilitovaná osoba má právo na zvláštní příspěvek k důchodu stejně jako ti, kdo byli nezákonně ve vazbě, výkonu trestu, táborech nucených prací, pracovních útvarech, vojenských táborech nucených prací či centralizačních kláštorech.

22. Následně byly námitky zamítnuty. Žalovaná v napadeném rozhodnutí uvedla, že při svém rozhodování v dané věci vycházela ze závěrů vyplývajících z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že z dikce § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ocenění účastníků národního boje jednoznačně vyplývá, že podmínkou pro přiznání zvláštního příspěvku k důchodu je, že neoprávněný výkon vazby nebo trestu odnětí svobody činil celkem alespoň 12 měsíců. Pro hodnocení této zákonné podmínky platí, že nucený pobyt mimo domov nelze považovat za neoprávněný výkon vazby nebo trestu odnětí svobody, a to ani „obdobně“, ani extenzivním výkladem, ani na základě principu *favoris rehabilitationis*. Samotné konstatování účasti na soudní rehabilitaci automaticky nezakládá nárok na odškodnění v důchodové či sociální oblasti. Účastník musí prokázat i jiné skutečnosti, a těmi jsou v daném případě doba vazby nebo doba výkonu trestu odnětí svobody, u nároku na zvláštní příspěvek k důchodu dokonce v rozsahu 12 měsíců. Rozhodnutí soudu o účasti na rehabilitaci samo o sobě nárok na odškodňovací dávku, v daném případě zvláštní příspěvek k důchodu podle § 5 odst. 1 písm. c) citovaného zákona, nezakládá. Žalovaná proto musí posoudit, zda v konkrétním případě byly splněny i další podmínky nároku na zvláštní příspěvek, a sice zda žalobkyně byla zbavena osobní svobody jednoznačně specifikovaným způsobem, tedy umístěním ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody. Žalovaná uzavřela, že je zcela nepopíratelné, že ze strany státních orgánů byla žalobkyně i její rodinní příslušníci v 50. letech minulého století ze strany státních orgánů vystaveni tvrdé perzekuci, v předmětné době však žalobkyně nebyla ve vazbě a ani ve výkonu trestu odnětí svobody, a proto nesplňuje podmínky nároku na zvláštní příspěvek k důchodu podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o ocenění účastníků národního boje.
23. Žalovaná také konstatovala, že zákon o soudní rehabilitaci byl přijat za účelem odstranit křivdy, které byly občanům způsobeny nezákonným odsouzením, poskytnout jim morální zadostiučinění a v návaznosti na to i přiměřenou hmotnou náhradu za utrpěné škody. Soudní rozhodnutí, která se zrušují ze zákona, jsou uvedena v § 2 zákona o soudní rehabilitaci, soudní rozhodnutí, která se zrušují v přezkumném řízení, jsou uvedena v § 4 tohoto zákona. Zrušení některých dalších rozhodnutí je upraveno v § 20 a § 22a zákona o soudní rehabilitaci. Nároky na odškodnění jsou vymezeny v oddílu šestém zákona o soudní rehabilitaci. Hmotných náhrad (odškodnění) je dle tohoto zákona několik „druhů“. Poškozený má nárok zejména na náhradu za ztrátu na výdělku, náhradu škody na zdraví, náhradu nákladů trestního řízení a zaplacených nákladů obhajoby, náhradu zaplaceného peněžitého trestu apod. Dále byly upraveny nároky na odškodnění v důchodové oblasti. Pokud jde o majetkové nároky vyplývající ze zrušených výroků o trestu propadnutí majetku, propadnutí věci nebo zabrání věci, zákon o soudní rehabilitaci v této věci odkázal na zvláštní právní úpravu. V případě, že příslušný soud vydá usnesení o účasti na rehabilitaci, může se oprávněný domáhat nároku na odškodnění dle a v mezích zákona o soudní rehabilitaci, tj. náhrady za ztrátu na výdělku náleží za každý měsíc vazby a výkonu trestu odnětí svobody ve výši 2 500 Kč, pokud poškozený nepožádá, aby mu byla místo těchto náhrady poskytnuta náhrada za ztrátu na výdělku po dobu vazby a výkonu trestu odnětí svobody podle obecných předpisů; Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

náhrada škody na zdraví náleží, pokud ke škodě na zdraví došlo v souvislosti s vazbou nebo výkonem trestu odnětí svobody, pokud tato náhrada nepřísluší podle jiných předpisů atd.

24. Odškodnění v důchodovém zabezpečení je upraveno v § 25 zákona o soudní rehabilitaci a lze
25. Účelem odškodnění v důchodové oblasti podle zákona o soudní rehabilitaci je započtení doby vazby a výkonu trestu odnětí svobody, která se posuzuje jako doba pokračování v zaměstnání (pracovní činnosti), jež poškozený konal před vzetím do vazby (nástupu trestu). Doba vazby, výkonu trestu nebo doba, po kterou poškozený v důsledku výkonu trestu nemohl po svém propuštění vykonávat zaměstnání (pracovní činnost), se pro vznik a výši nároku náležejících z pracovního poměru a nemocenského pojištění započte jako doba trvání pracovního poměru. Primárním účelem odškodnění v důchodovém zabezpečení dle zákona o soudní rehabilitaci je tak odškodnit poškozeného za dobu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, a to buď zápočtem dob (při nezhodnocení této doby by bylo důchodové plnění výrazně nižší, popř. by nárok na důchod nevznikl vůbec) nebo formou příplatku k důchodu. Podkladem pro odškodnění v důchodovém zabezpečení je tedy nejen rozhodnutí soudu o tom, že občan je účasten soudní rehabilitace, ale též potvrzení o délce vykonané vazby a trestu a o případném pracovním zařazení (potvrzení o nezákonném zbavení osobní svobody pro účely důchodového pojištění vydávalo státní zastupitelství nebo Ministerstvo spravedlnosti). Odškodnění z titulu soudní rehabilitace se lze domáhat i v jiných oblastech, tj. usnesení o účasti na soudní rehabilitaci není vydáváno primárně (či jen výlučně) pro důchodové účely.
26. Účelem § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci je vztáhnout soudní rehabilitaci i na osoby, které byly umístěny do vazební věznice, aniž by byly odsouzeny, anebo aniž by u nich bylo vůbec zahájeno trestní stíhání (srov. § 1, 2 a 4 zákona o soudní rehabilitaci), což však není případ žalobkyně. Dále mohlo jít o osoby, které byly nezákonně zbaveny majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4, což též není případ účastníka řízení. Podstata nezákonnosti zbavení osobní svobody uvedená v § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci a odkaz na souvislost s trestnými činy uvedenými v § 2 a § 4 zákona o soudní rehabilitaci přitom nespočívá v pouhé nezákonné perzekuci, ale v tom, že je osoba nezákonně zbavena osobní svobody, „i když nebylo zahájeno trestní stíhání“, tj. že postižená osoba byla uvězněna, aniž by bylo ze strany státních orgánů zahájeno trestní stíhání.
27. Zákon o soudní rehabilitaci rozlišuje dvě situace, a to 1) situace, kdy došlo k nezákonnému zbavení osobní svobody či majetku na základě soudního rozhodnutí, které bylo zákonem o soudní rehabilitaci zrušeno, a 2) situace, kdy došlo k nezákonnému zbavení osobní svobody či majetku, „i když nebylo zahájeno trestní stíhání“ a neexistuje tedy žádné soudní rozhodnutí, které by mohl zákon o soudní rehabilitaci nebo soud zrušit, ani soudní rozhodnutí, v němž by bylo uvedeno, že k uvěznění došlo právě pro trestné činy vyjmenované v § 2 a § 4 zákona o soudní rehabilitaci. Toto soudní rozhodnutí však neexistuje nikoli proto, že by dotyčná osoba nebyla vězněna ve (vazební) věznici, ale z důvodu zvláště státního orgánu, který dotčenou osobu uvěznil, aniž by o tom rozhodl a aniž by uvedl důvody, pro které tuto osobu vězní (tj. pro jaký skutek).

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

28. Zákon o soudní rehabilitaci předpokládá pro všechny formy rehabilitace odsouzení za určitý trestný čin (srov. § 1 zákona, jenž jako účel soudní rehabilitace vymezil „zrušit odsuzující soudní rozhodnutí“). Výjimky z tohoto pravidla jsou upraveny v § 33 zákona. V jeho prvním odstavci je pamatováno na případy, kdy bylo trestní stíhání pro některý z činů uvedených v § 2 a § 4 zastaveno nebo přerušeno. Dle druhého odstavce se ustanovení tohoto zákona užije obdobně k rehabilitaci a odškodnění osob nezákonně zbavených osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a § 4 v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, i když nebylo zahájeno trestní stíhání, pokud nedošlo k plnému odškodnění podle dříve platných předpisů. Ustanovení § 27 se užije obdobně. Citované ustanovení představuje jistou modifikaci požadavku existence pravomocného odsuzujícího rozsudku, když umožňuje přiznat účastenství na soudní rehabilitaci i těm osobám, které byly v tomto období nezákonně zbaveny osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a § 4, i když nebylo zahájeno trestní stíhání, pokud nedošlo k plnému odškodnění podle dříve platných předpisů.
29. Ze smyslu i koncepce zákona o soudní rehabilitaci je ním méně zřejmé, že za poškozenou osobu se pro účely tohoto zákona považuje pouze osoba, která byla za trestné činy vymezené v § 2 a § 4 citovaného zákona vězněna nebo byla vystavena takové represí ze strany státních orgánů, kterou lze z hlediska její intenzity přirovnat k výkonu trestu odnětí svobody (jednalo se zejména o zadržení, zatčení, vzetí do vazby, anebo zařazení do tábora nucené práce podle zákona č. 247/1948 Sb., viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 3. 1995, sp. zn. Tzn 7/95). Celý zákon o soudní rehabilitaci zjevně dopadá pouze na osoby, které byly potrestány za spáchání skutků, v nichž byly tehdy spatřovány trestné činy uvedené v § 2 a § 4 tohoto zákona. Pokud by se měla soudní rehabilitace týkat i dalších osob, nepochybně by byla tato skutečnost v zákoně výslovně upravena. Rozšíření okruhu poškozených nelze dovozovat z § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, jenž toliko dodává, že soudní rehabilitace přichází v úvahu i tehdy, pokud trestní stíhání nebylo ani zahájeno, ale ke zbavení osobní svobody či majetku došlo. Nepochybně se totiž stále musí jednat o osobu, která se měla dopustit jednání, v němž byl spatřován některý z trestných činů vyjmenovaných v § 2 a § 4 zákona. Odškodnění dle zákona o soudní rehabilitaci tedy nedopadá na případy, kdy osoba blízká poškozenému (popř. i osoba jiná) utrpěla újmu v souvislosti s represí proti němu.
30. Doložené usnesení Městského soudu ze dne 18. 11. 2024 dokládá nucené vystěhování žalobkyně a blízkých rodinných příslušníků, avšak v daném případě nebylo prokázáno, že by byla účastnice ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody či v jiném zařízení obdobného typu, jakým je vazební věznice.
31. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, uvádí, že dobu nuceného pobytu mimo domov přitom nelze považovat za dobu vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, a to ani „obdobně“, ani extenzivním výkladem, ani na základě principu favoris rehabilitationis. Ve smyslu judikatury Ústavního soudu nelze dovozovat na základě principu favoris rehabilitationis nároky, jež nemají oporu v právní úpravě. Podle bodu 26. tohoto rozsudku zákon o soudní rehabilitaci spojil nároky plynoucí ze soudní rehabilitace s dobou vazby a výkonu trestu odnětí svobody a ani v jednom z jeho ustanovení není zakotveno, že by tomu mohlo být jinak, tj. že by nárok na odškodnění zápočtem dob či pevnou částkou měly povšechně osoby účastné rehabilitace dle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

32. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Po zhodnocení uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
33. Soud rozhodl bez jednání, neboť s takovým postupem obě strany souhlasily.
34. Podle § 1 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci: *„Účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.“*
35. Podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci: *„Ustanovení tohoto zákona se užije obdobně k rehabilitaci a odškodnění osob nezákonně zbavených osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, i když nebylo zahájeno trestní stíhání, pokud nedošlo k plnému odškodnění podle dříve platných předpisů. Ustanovení § 27 se užije obdobně.“*
36. Podle § 5 odst. 1 zákona o ocenění účastníků národního boje: *„Občan České republiky, který pobírá starobní důchod nebo invalidní důchod z českého důchodového pojištění a*
a) kterému byla výše důchodu upravena jako účastníkovi odboje, nebo
b) kterému Ministerstvo obrany (dále jen "ministerstvo") na základě splnění podmínek stanovených v § 7 vydalo potvrzení o jeho účasti na povstání v květnu 1945 (dále jen "potvrzení") na žádost podanou ministerstvu do jednoho roku po nabytí účinnosti tohoto zákona, nebo
c) který
1. je účasten rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění zákona č. 47/1991 Sb., nebo u něhož bylo odsuzující soudní rozhodnutí pro trestné činy uvedené v § 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění zákona č. 47/1991 Sb., zrušeno přede dnem jeho účinnosti, anebo byl účasten rehabilitace podle § 22 písm. c) zákona č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci, jestliže neoprávněný výkon vazby nebo trestu odnětí svobody činil celkem alespoň 12 měsíců, nebo
2. byl zařazen v tábore nucených prací nebo v pracovním útvaru, jestliže rozhodnutí o tomto zařazení bylo zrušeno podle § 17 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, anebo ve vojenském táboře nucených prací, jestliže rozkaz o jeho zařazení do tohoto tábora byl zrušen podle § 18 odst. 1 zákona č. 87/1991 Sb., ve znění zákona č. 267/1992 Sb. a zákona č. 78/1998 Sb., anebo v centralizačním klášteře s režimem obdobným táborům nucených prací, pokud celková doba pobytu v těchto zařízeních činila alespoň 12 měsíců,

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

(dále jen "oprávněný"), má nárok na zvláštní příspěvek k důchodu (dále jen "zvláštní příspěvek")."

37. Žalobkyně považuje rozhodnutí za nezákonné, má za to, že podmínky zákona splňuje. Soud žalobní námitku neshledal důvodnou.
38. Žalovaná správně v napadeném rozhodnutí vyšla ze závěrů Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, který vyložil mj. i podmínky vzniku nároku podle § 5 odst. 1 zákona o ocenění účastníků národního boje. Nejvyšší správní soud předně konstatoval, že samotné vydání rozhodnutí o účasti na soudní rehabilitaci *per analogiam* nemá žádné další právní důsledky týkající se nároku na příplatek k důchodu či jiné formy odškodnění. Existence tohoto usnesení proto nezabývá správní orgán a posléze soud ve správním soudnictví povinnosti posoudit, zda jsou podmínky pro vznik nároku žalobkyně na zvláštní příspěvek k důchodu a další dávky splněny.
39. Skutkový stav v odkazovaném případě byl v podstatných rysech totožný, viz bod 34: „*V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za zásadní, že okresní soud rozhodl o účasti manžela žalobkyně na soudní rehabilitaci usnesením vydaným per analogiam dle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci. Vyslovil přitom, že vystěhování manžela žalobkyně s rodinou lze považovat za určité dočasné zbavení osobní svobody, neboť byli zbaveni možnosti volného pohybu, nemohli sami o své vůli obývat rodinný dům, nemohli změnit místo pobytu a byla omezena rovněž jejich možnost setkávání s určitými osobami, a to v návaznosti na trestní stíhání otce manžela žalobkyně.*“
40. Nejvyšší správní soud dále dovodil, že celý zákon o soudní rehabilitaci zjevně dopadá pouze na osoby, které byly potrestány za spáchání skutků, v nichž byly tehdy spatřovány trestné činy uvedené v § 2 a § 4 tohoto zákona. Pokud by se měla soudní rehabilitace týkat i dalších osob, nepochybně by byla tato skutečnost v zákoně výslovně upravena. Rozšíření okruhu poškozených nelze dovozovat z § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, jenž toliko dodává, že soudní rehabilitace přichází v úvahu i tehdy, pokud trestní stíhání nebylo ani zahájeno, ale ke zbavení osobní svobody či majetku došlo. Nepochybně se totiž stále musí jednat o osobu, která se měla dopustit jednání, v němž byl spatřován některý z trestných činů vyjmenovaných v § 2 a § 4 zákona. Odškodnění dle zákona o soudní rehabilitaci tedy nedopadá na případy, kdy osoba blízká poškozenému (popř. i osoba jiná) utrpěla újmu v souvislosti s represí proti němu. Souvislostí přitom nelze rozumět jakoukoli, byť i sebemenší souvislost, nýbrž pouze souvislost mezi určitým jednáním stíhaného a jeho pronásledováním projevujícím se v konkrétní formě, a nikoli tedy souvislost mezi jednáním a stíháním jedné osoby na jedné straně a důsledky z toho vyplývajícími pro druhé osoby na straně druhé.
41. Nejvyšší správní soud si byl vědom judikatury Ústavního soudu týkající se soudních rehabilitací, která stojí pevně na stanovisku, že rozhodování o nápravě křivd nesmí působit další újmu, a proto je třeba v těchto řízeních přistupovat k předmětu řízení i jeho účastníkům nadmíru citlivě, bez lpění na striktním formalismu, který by ve výsledku takovou újmu představoval. Na druhé straně však nelze zcela přehlížet kritéria stanovená rehabilitačním zákonem k přiznání nároku na odškodnění. Nápravy všech těchto křivd objektivně nelze zcela dosáhnout. Proto rehabilitační předpisy umožňují rehabilitaci a odškodnění alespoň těch osob, jejichž práva a svobody byly porušeny tím nejzávažnějším způsobem.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

42. Zároveň je však nutno vyjít z judikatury Nejvyššího správního soudu, který opakovaně jednoznačně uzavřel, že existence rozhodnutí o rehabilitaci podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci bez dalšího nezakládá nároky na možné příplatky k důchodu (rozsudek č. j. 3 Ads 108/2018-29, rozsudek ze dne 15. 11. 2018, č. j. 7 Ads 419/2018-27, i rozsudek ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Ads 162/2018-60). Z těchto rozsudků též vyplývá, že celý zákon o soudní rehabilitaci zjevně dopadá pouze na osoby, které byly potrestány za spáchání skutků, v nichž byly tehdy spatřovány trestné činy uvedené v § 2 a § 4 tohoto zákona.
43. Citované rozsudky vycházely i z rozhodnutí Ústavního soudu, konkrétně z usnesení ze dne 23. 8. 2012, sp. zn. II. ÚS 3104/12, kdy Ústavní soud posuzoval situaci, zda je stěžovatelka účastna rehabilitace podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, v souvislosti s omezením její svobody v době od X do X, kdy byla umístěna do dětského domova v souvislosti se stíháním její matky, která byla nejprve vzata do vazby a poté umístěna do psychiatrické léčebny, jelikož byla stíhána pro trestný čin ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 135 a § 136 zákona č. 86/1950 Sb., trestní zákon, v tehdy platném znění, přičemž o její účasti již bylo rozhodnuto. Okresní soud v Kroměříži dospěl k závěru, že by v tomto případě výklad, že ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci se vztahuje i na dítě osoby stíhané, respektive omezené na svobodě v souvislosti s trestným činem uvedeným v § 2 odst. 1 písm. c) zákona o soudní rehabilitaci, kdy dítě bylo umístěno v dětském domově, byl nepřiměřeně široký, pokud by takovéto umístění bylo považováno za omezení svobody, na něž se ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci vztahuje. Toto usnesení stěžovatelka napadla stížností, podle ní se § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci vztahuje k jakémukoliv nezákonnému zbavení osobní svobody a nezáleží na tom, zda k němu došlo uvalením vazby, vzetím do psychiatrické léčebny nebo násilným odvedením do dětského domova. Podstatné je to, že je zde dána souvislost s trestnými činy uvedenými v § 2 a § 4 citovaného zákona. Násilným odvedením do dětského domova byla zbavena možnosti užívat svůj majetek, konkrétně dům, z něhož byla odvedena, neboť tento byl v jejím spoluvlastnictví. Krajský soud v Brně jako soud stížnostní přezkoumal napadené usnesení a došel k závěru o její neopodstatněnosti, když se byl ztotožnil s výkladem soudu okresního. Otázce okruhu osob, na které se zákon o soudní rehabilitaci vztahuje, však věnoval více pozornosti. Nejprve připustil, že zákon se v žádném ze svých ustanovení nezabýval přímo otázkou, jakého okruhu osob se týká, které osoby tedy mohou být účastny soudní rehabilitace, když vymezuje pouze trestné, popř. i jiné činy, na které se vztahuje. Krajský soud vyzdvihl, že „určitý okruh osob je vymezen pouze v ust. § 5 odst. 1 citovaného zákona ve vztahu k podání návrhu na zahájení přezkumného řízení dle § 4 citovaného zákona“. Za dané situace usoudil, že je nutno vycházet „z účelu zákona, z jeho smyslu a z jeho ducha“. Krajský soud provedl výklad různých ustanovení zákona, z něhož dovodil, že „*předmětný zákon směřuje k osobám, které byly odsouzeny a potrestány za spáchání skutků, v nichž byly v tehdejší trestním řízení spatřovány trestné činy uvedené v § 2, resp. § 4 onoho zákona o soudní rehabilitaci*“. V této souvislosti vyjádřil svůj závěr o tom, že týkalo-li by se ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci jiných osob než trestně stíhaných a odsouzených, nepochybně by se takové významné ustanovení objevilo v jiném oddíle zákona. Uvedené ustanovení dle soudu druhého stupně pouze upřesňuje či dodává, že soudní rehabilitace přichází v úvahu i tehdy, pokud trestní stíhání nebylo ani zahájeno, ale ke zbavení osobní svobody či majetku došlo, „*logicky tedy trestní stíhání osob, které se měly dopustit jednání, v němž mohl být spatřován*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

některý z uváděných trestný činů“. Stěžovatelka však byla do dětského domova umístěna nikoliv proto, že by byla trestně stíhána pro některý z těchto trestných činů, či že by snad byla z jejich spáchání podezřelá, ale proto, že pro některé z nich byla stíhána její matka. Proti rozhodnutím obecných soudů brojila stěžovatelka ústavní stížností, tvrdila, že i ona sama splňuje všechny podmínky k tomu, aby byla podle § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci vyslovena její účast na soudní rehabilitaci. Stěžovatelka uvedla, že dle § 1 odst. 1 zákona o soudní rehabilitaci má zákon mj. odstranit nepřiměřeně tvrdosti v používání represe, je nepochybné, že stěžovatelka se obětí zcela nezákonné represe stala, navíc § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci říká výslovně, že ustanovení tohoto zákona se užije obdobně k rehabilitaci a odškodnění osob nezákonně zbavených osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4, i když nebylo zahájeno trestní stíhání. Zákon tedy dle stěžovatelky říká výslovně, že pokud došlo k nezákonnému zbavení osobní svobody nebo majetku, nemusí být vůbec zahájeno trestní stíhání. Pro vyslovení rehabilitace prý stačí, když je zde souvislost s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 zákona o soudní rehabilitaci. Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je zjevně neopodstatněná. Ústavní soud ve své ustálené judikatuře zcela zřetelně akcentuje doktrínu minimalizace zásahů do činnosti orgánů veřejné moci, která je odrazem skutečnosti, že Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů (čl. 83 Ústavy). Proto mu nepřísluší zasahovat do ústavně vymezené pravomoci jiných subjektů veřejné moci, pokud jejich činností nedošlo k zásahu do ústavně zaručených základních práv a svobod, a to i v případě, že by na konkrétní podobu ochrany práv zakotvených v podústavních předpisech měl jiný názor. Ústavní soud dále ve své rozhodovací praxi vyložil, za jakých podmínek má nesprávná aplikace či interpretace jednoduchého práva za následek porušení základních práv a svobod. Jedním z těchto případů jsou případy interpretace norem jednoduchého práva, která se jeví v daných souvislostech svévolnou [srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2519/07 ze dne 23. ledna 2008 (N 19/48 SbNU 205)]. Ústavní soud zdůraznil, že si je dobře vědom své judikatury týkající se soudních rehabilitací, v níž dal opakovaně najevo, že rozhodování o nápravě křivd nesmí působit další újmu, a proto je třeba v těchto řízeních přistupovat k předmětu řízení i jeho účastníkům nadměrně citlivě, bez lpění na striktním formalismu, který by ve výsledku takovou újmu představoval. Na druhé straně však nelze zcela přehlížet kritéria stanovená zákonem o soudní rehabilitaci k přiznání nároku na odškodnění. Z preambule předpisu, jakož i jeho základních ustanovení, lze vysledovat, že poškozenou osobou je primárně osoba odsouzená za blíže vymezené protiprávní činy v pevně stanoveném rozhodném období. Ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci pak představuje jistou modifikaci požadavku existence pravomocného odsuzujícího rozsudku, když umožňuje přiznat účastenství na soudní rehabilitaci i těm osobám, které byly nezákonně zbaveny osobní svobody nebo majetku v souvislosti s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, i když nebylo zahájeno trestní stíhání, pokud nedošlo k plnému odškodnění podle dříve platných předpisů. Je zřejmé, že dané ustanovení cílí toliko na ty osoby, vůči kterým byla represe namířena přímo, to jest proti těm, kteří byli ze spáchání předmětných deliktů podezřelí a byli na svém majetku či osobní svobodě omezeni. Dané ustanovení však nedopadá na případy, kdy osoba blízká poškozenému (popř. i osoba jiná) utrpěla v souvislosti s represí proti němu újmu, *expressis verbis*, na ty případy, kdy souvislost s trestnými činy uvedenými v § 2 a 4 zákona o soudní rehabilitaci v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990 je spatřována v činech nebo v hodnocení jiného a odvozována od nich. „Souvislostí“ tak nelze rozumět jakoukoli, byť i sebemenší

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

souvislost, nýbrž pouze souvislost mezi určitým jednáním stíhaného a jeho pronásledováním projevujícím se v konkrétní formě, a nikoli tedy souvislost mezi jednáním a stíháním jedné osoby na jedné straně a důsledky z toho vyplývajícími pro druhé osoby na straně druhé. Takto široce, extenzivně pojatý výklad ustanovení § 33 odst. 2 zákona o soudní rehabilitaci, který ve své ústavní stížnosti stěžovatelka nabízí, však není namístě, jelikož jím ve skutečnosti dochází k derivaci, apropriaci represe z poškozeného na toho, vůči němuž nebyla cíleně uplatňována, byť k jisté újmě v příčinné souvislosti s omezením osobní svobody nebo majetku poškozeného mohlo dojít. Soudy nepochybily, pakliže návrh stěžovatelky na vyslovení účasti na soudní rehabilitaci zamítly, neboť okruh poškozených osob, ač výslovně zákonem nespecifikovaný, lze bezpečně dovodit ze vzájemného prolínání jednotlivých zákonných ustanovení i smyslu a účelu samotného rehabilitačního předpisu. Měli-li by být soudní rehabilitace účastni i ti, kteří byli represivními kroky bývalého režimu nepřímo dotčeni v posledku těchto represivních opatření nasměrovaných výlučně proti osobě blízké, pak by zákonodárce bezesporu takto významnou otázku náležitě promítl do pozitivních norem, a nikoli ponechal na soudech, aby ji snad implicity dovozovaly z některých, ba dokonce závěrečných a přechodných ustanovení.

44. Byť tedy žalobkyně byla po určitou dobu nucena se svou rodinou setrvat na několika místech mimo svůj domov, pod dohledem, v důsledku procesu, který vedl komunistický režim s otcem žalobkyně, šlo o nepřímé dotčení ve smyslu shora citované judikatury. Z judikatury též vyplývá, že rozhodnutí o rehabilitaci samo o sobě neznamená nárok na jednotlivé příplatky či příspěvky, správní orgán byl oprávněn si podmínky pro jejich přiznání posoudit samostatně. Žalovaná vycházela i z obsahu rozhodnutí o rehabilitaci, po posouzení všech podmínek však shledala, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro přiznání zvláštního příspěvku k důchodu podle § 5 odst. 1 zákona o ocenění účastníků národního boje.
45. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2021, č. j. 3 Ads 108/2018-29, body 45, 46, lze též dovodit, že pro poskytnutí tohoto zvláštního příspěvku k důchodu je nutné naplnit podmínku neoprávněného výkonu vazby, trestu odnětí svobody, či zařazení osoby do tábora nucených prací, vojenského tábora nucených prací, nebo do centralizačního kláštera s režimem obdobným táborům nucených prací, byť byla žalobkyně s rodinou po určitou dobu omezena na svobodě, nešlo o nucený pobyt způsobem popsáným v zákoně.
46. Pokud jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2006, č. j. 3 Ads 15/2006-49, žalobkyně jeho závěry neinterpretuje správně, Nejvyšší správní soud v odkazovaném rozsudku toliko vysvětlil, že ustanovení § 25 odst. 7 písm. b) zákona o soudní rehabilitaci, nestanoví jako podmínku vzniku nároku na příplatek k důchodu pobyt ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody v celých měsících, neuzavřel, že pro vyplacení tohoto nároku není třeba plnit zákonné podmínky, obdobně pak i další žalobkyní odkazovaná judikatura (rozsudek ze dne 25. 4. 2007, č. j. 6 Ads 80/2006-39, ze dne 26. 7. 2007, č. j. 6 Ads 121/2006-42, ze dne 25. 10. 2007, č. j. 6 Ads 7/2007-36).
47. Vzhledem k popsáním závěrům nebyl pro posouzení věci podstatný průběh omezení osobní svobody žalobkyně popsáný v dokumentu 13. komnata, soud jej proto k důkazu neprováděl. Pokud jde o doložená usnesení o rehabilitaci, o jejich existenci není mezi stranami spor, byla též součástí správního spisu.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

48. Ze všech shora uvedených důvodů neshledal soud žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. O náhradě nákladů řízení jeho účastníků soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované žádné náklady řízení nad rámec úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 24. března 2026

JUDr. Lenka Loudová v. r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.